

MONIKA KLIMEK
Doktorantka Instytutu Pedagogiki
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
DOI: [http://dx.doi.org/10.18290/rped.2016.8\(44\).1-14](http://dx.doi.org/10.18290/rped.2016.8(44).1-14)

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
„WSPÓŁCZESNE METODY ORAZ FORMY STYMULOWANIA
ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY
W ŚRODOWISKU RODZINNYM I LOKALNYM”
Rzeszów, 5 listopada 2015 roku

W dniu 5 listopada 2015 roku odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa zatytułowana „Współczesne metody oraz formy stymulowania rozwoju dzieci i młodzieży w środowisku rodzinnym i lokalnym”. Głównym organizatorem było Międzywydziałowe Studenckie Koło Naukowe Familiologów na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz opiekun Koła – dr Urszula Gruca-Miąsik. Konferencja została uroczystie rozpoczęta przez rektora UR, senatora RP prof. dr hab. Aleksandra Bobko. Następnie dziekan Wydziału Pedagogicznego – dr hab. prof. UR Ryszard Pęczkowski – powitał gości, a dr Urszula Gruca-Miąsik wprowadziła w tematykę Konferencji. Zaprezentowała również historię dziesięcioletniej działalności Koła. Następnie rozpoczęto obrady panelowe, którym przewodniczyli: prof. dr hab. Józef Szopiński oraz dr Urszula Gruca-Miąsik. Podejmowano głównie kwestie związane ze wsparciem dziecka przez rodzinę. Przedstawiono sześć referatów.

Jako pierwsza wystąpiła dr hab. Danuta Opozda z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie. Jej referat był zatytułowany „Zróżnicowany udział rodziców w rozwoju dziecka w kontekście wybranych modeli rodzicielstwa”. We wstępie autorka poruszyła problem rozwoju dziecka. Następnie przedstawiła cykliczno-fazowy model rodzicielstwa, polegający na dokonywaniu się wychowania na każdym etapie, fazie rozwoju. Skupiła się na pytaniu o sposób funkcjonowania rodziców w tym modelu oraz o wpisywanie się ich działań w oczekiwania rozwojowe potomstwa.

Następnie dr hab. Krzysztof Bochenek, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego wygłosił referat „Podmiotowość rodziny i w rodzinie w kontekście jej zadań”. Jego refleksja odnosiła się do specyfiki podmiotowości w kontekście personalizmu Jana Pawła II. Rozważania te dotyczyły istoty pojęcia przez współczesnych szans i zagrożeń zarówno czynnikami wewnętrznymi, jak i zewnętrznymi. Podjęto próbę wyodrębnienia czynników odnoszących się do rodziny. Zaznaczono, iż niepodważalnym czynnikiem wpływającym na podmiotowość w rodzinie jest odwoływanie się do godności człowieka jako osoby, nawiązując do twierdzenia, iż człowiek jest bytem integralnym, czyli cielesno-duchowym.

W następnym wystąpieniu prof. dr hab. Józef Szopiński z Collegium da Vinci w Poznaniu podjął temat: „Rodzinne uwarunkowania orientacji homoseksualnej”. Zwrócił uwagę na uwikłania emocjonalne i erotyczne mające związek z późniejszymi preferencjami seksualnymi. Odwołując się do przykładu z pracy zawodowej, opisał historię Andrzeja, homoseksualisty. Wykazał, iż przyczyną tego typu zachowań w tym wypadku był brak więzi emocjonalnej rodziców oraz zaburzona relacja z matką.

Czwarty referat wygłosiła dr Anna Różyło z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, filia w Stalowej Woli. Temat wystąpienia: „Komunikacja wspierająca jako podstawowy składnik środowiska sprzyjającego rozwojowi” dotyczył refleksji nad cechami środowiska sprzyjającego rozwojowi ze skoncentrowaniem się nad komunikacją. Autorka wyróżniła trzy aspekty: człowiek wobec innych, wobec samego siebie oraz wobec otaczającego świata. Cechami komunikacji wspierającymi, składającymi się na jej skuteczność są: słuchanie, unikanie blokad komunikacyjnych, komunikaty „ja” zamiast „ty” oraz efektywne metody motywowania i sprawdzania osiągniętych rezultatów. Istotną kwestią jest też to, iż uczestnicy procesu komunikowania się powinni być nastawieni na krytyczny odbiór treści.

Dr Danuta Ochojska z Uniwersytetu Rzeszowskiego podjęła temat: „Siła wpływu matki i ojca na rozwój dziecka”. Przewodnią myślą referatu było pytanie o możliwość zmierzenia siły wpływu matki i ojca na rozwój dziecka. Odwoływała się do licznych badań: K. Pospiszyla (1990), M. Sitarczyk, T. Sosnowskiego, przeprowadzonych w celu ustalenia roli ojca w rozwoju dzieci; autorem innych badań dotyczących funkcjonowania bezrobotnego ojca w rodzinie oraz badań korelacyjnych jest A. Januszewski (2001).

Następnie głos zabrała mgr Urszula Miernik, doktorantka z Uniwersytetu Opolskiego. Podjęła kwestię: „Rozwój dziecka jako realizacji dobra wspólnego – rozważania filozoficzno-prawne”. W perspektywie omawianego tematu można dostrzec, iż całe społeczeństwo, dbając o *bonum commune*, powinno troszczyć się o integralny rozwój dzieci i młodzieży. Proces ten można uznać zarówno za prawo, jak i obowiązek obywatela.

W drugiej części panelu, któremu przewodniczyli: dr hab. Danuta Opozda i dr hab. Krzysztof Bochenek, prof. UR, zostały podjęte kwestie dotyczące wsparcia dziecka przez środowisko lokalne. Zaprezentowano osiem referatów. Dr Ewa Barnaś-Baran z Uniwersytetu Rzeszowskiego omówiła temat „Formy pomocy dzieciom ubogim w środowisku lokalnym”, prezentując go z perspektywy historycznej. Podejście do osób ubogich zmieniało się przez wieki. Osoby te były w jednych czasach gloryfikowane, a w innych spychane na margines, niechciane. Pomoc ukierunkowana była głównie na zaspokojenie podstawowych potrzeb, co można odnieść do teorii Masłowa, głównie w zakresie potrzeb biologicznych – pomoc materialna. Podejmowane były próby tworzenia komitetów pomocy dzieciom i młodzieży, których rozwój miał miejsce w XX wieku. Inną z form pomocy były kolonie letnie, a także stypendia, zapomogi, pożyczki dla osób uczących się oraz aktywizowanie ubogich do samopomocy.

W dalszej kolejności dr Magdalena Parzyszek z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II poruszyła temat: „Stymulowane rozwoju zdolności młodzieży

gimnazjalnej zagrożonej uzależnieniami”, omawiając cechy grupy badawczej oraz uzależnienia, którym badani najczęściej ulegają: alkoholizm i nikotynizm. Osoby badane nie uważają się za uzależnione, a głównymi przyczynami sięgania po te środki jest ciekawość i przyzwolenie społeczne. Autorka refleksji poddała ważne w tym kontekście zadanie szkoły – jeśli nie ma efektów edukacyjnych, trzeba dostrzec także inne możliwości, mocne strony, aby wspomagać rozwój uczniów.

W referacie pt. „Diagnostyczno-stymulująca działalność pedagoga szkolnego w sytuacji opiekuńczo-wychowawczej” dr Urszula Gruca-Miąsik zaprezentowała kwestionariusz ankiety, pozwalający na poznanie nowych uczniów, ich problemów, ale też sukcesów i zdolności, ukazała szczegóły warsztatu pracy pedagoga szkolnego oraz jego znaczenie.

Z kolei dr Jolanta Podolak-Zajac z Uniwersytetu Rzeszowskiego wygłosiła referat na temat „Metody i formy pracy wychowawczej w szkole katolickiej – ujęcie historyczne i współczesne”. Przedstawiła wychowanie jako relację trójpodmiotową: uczniowie – wychowawcy – rodzice, a także omówiła źródła pracy szkoły, jej idei – twórczość Matki Zofii Czeskiej z Maciejowskich oraz Jana Pawła II, patrona szkoły. Głównymi metodami pracy szkoły są: metoda towarzyszenia i obecności, rozmowa wychowawcza, stwarzanie sytuacji wychowawczych, wierności zasadom – odwoływanie się do zasad moralnych, w wierze, iż dyscyplina służy przyglądaniu się swojemu zachowaniu, zadośćuczynienie, doprowadzenie do samowychowania, osobiste zaangażowanie nauczycieli oraz udział rodziców w życiu szkoły. Jako przykład współpracy z rodzicami wyświetlony został film pt. *Mamo, widzę Cię*.

Referat „Rodzicielstwo bliskości jako forma budowania trwałej więzi osobowej rodzica z dzieckiem” zaprezentowała mgr Marta Samorańska, doktorantka na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Przedstawiła w nim genezę i podstawowe założenia rodzicielstwa bliskości, nawiązując do kategorii więzi osobowej rodzica i dziecka oraz do stylów przywiązania i jego rodzajów. Odwołała się również do małżeństwa Seers, które wyodrębniło filary rodzicielstwa bliskości.

W dalszej kolejności mgr Sylwia Hoszowska, doktorantka na Uniwersytecie Opolskim, przedstawiła referat zatytułowany „Refleksja nad postawą wychowawczą zawarta w programie «Szkoła dla rodziców i wychowawców»”. W wypowiedzi podkreśliła różnorodność dostępnych obecnie technik wychowania oraz znaczenie przyjętego celu wychowania, którym ma być rozwój wychowanka. W programie proponowanym przez referentkę najważniejszymi zasadami są szacunek i sprawiedliwość w wychowaniu. Idea ta opiera się na koncepcji T. Gordona wychowania bez porażek, zaadaptowanej do warunków polskich przez Joannę Sakowską.

Mgr Magdalena Kapias, doktorantka na Uniwersytecie Opolskim, przygotowała referat pt. „Szkoła rodzinna jako alternatywny model wychowawczy”. Istnienie szkoły rodzinnej jest jedną z form aktywności rodziców. Autorka omówiła podstawowe zasady przyjęcia, metody narzędzia pracy z dzieckiem, a także zasygnalizowała istnienie tutora, który swoją działalnością ma wspierać rodzinę, wzmacniać autorytet rodziców, a także pomóc nakreślić cele wychowawcze.

Na zakończenie zabrały głos mgr Małgorzata Grabek i mgr Magdalena Dec z Centrum Socjo-Pedagogicznego „Team” s.c. Temat ich referatu brzmiał: „Animacja czasu wolnego – przestrzeń do stymulowania rozwoju dzieci i młodzieży w środo-

wisku rodzinnym i lokalnym”. Podkreśliły one, że animacja czasu nie jest tylko zagospodarowaniem czasu wolnego, ale także wspieraniem działalności wychowawczej, aby poprzez różnego rodzaju metody animacji uchronić dzieci i młodzież przed zachowaniami ryzykowanymi.

Kolejną częścią konferencji były obrady w trzech sekcjach. **Sekcja I**, której przewodniczyli dr hab. Marek Paluch, prof. UR oraz dr Małgorzata Dubis, dotyczyła metod i form wspierania rodziny. Referat pt. „Wspieranie rozwoju dziecka przez samotne matki” przedstawiła mgr Magdalena Szczeszek, doktorantka na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Samotne macierzyństwo jest coraz częstszym zjawiskiem społecznym. Matki samotnie wychowujące dzieci zmagają się często ze specyficznymi dla ich rodzin problemami, wynikającymi z braku pomocy ze strony ojca dziecka. Referentka odniosła się do wyników badań własnych dotyczących różnych metod wspierania rozwoju dzieci w rodzinach samotnych matek, takich jak formy spędzania wolnego czasu z dzieckiem i zapewnienie mu uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i zajęciach rozwojowych czy pomoc w nauce i zabawie. Porównała również wspieranie rozwoju dziecka w rodzinach samotnych matek oraz w rodzinach pełnych.

Następnie Joanna Rarus z Uniwersytetu Rzeszowskiego podjęła temat „Zadania rodziny w kontekście rodzinnych konfliktów”, szczególną uwagę zwracając na to, czym są konflikty i jak wpływają one na członków rodziny. Jednym z ich skutków jest burzenie systemu, jakim jest rodzina. J. Rarus wskazała także na trudności w realizacji funkcji i zadań rodziny, które wynikają z pojawiających się konfliktów.

Ewelina Sojda z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II podjęła rozważania nad następującym tematem: „Stymulacja rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym przez matki samotnie wychowujące dzieci. Komunikat z badań”. Analiza zebranego materiału w formie wypowiedzi matek samotnie wychowujących dzieci pokazuje, iż istnieje potrzeba ich wspierania zarówno w zakresie materialnym, jak i psychicznym. Może to dokonywać się poprzez drogę formalną, instytucjonalizowaną lub być efektem działań poszczególnych członków społeczeństwa. Duże znaczenie dla badanych matek ma wsparcie ze strony najbliższej rodziny, co niejednokrotnie pozwala na normalne funkcjonowanie.

W następnym referacie, zatytułowanym „Rozwój działalności i kontaktów społecznych dziecka w opinii pracowników socjalnych”, wygłoszonym przez Karolinę Osmólską z Wyższej szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, zostały przedstawione wyniki badań własnych nad problemem rozwoju społecznego dziecka w zakresie działalności i kontaktów społecznych. Ważną kwestią jest wspieranie poczucia własnej wartości dzieci, zwłaszcza z uboższych rodzin – niekorzystna sytuacja finansowa może obniżać samoocenę młodego człowieka, który porównuje się z rówieśnikami. Istotna jest także pedagogizacja rodziców, którzy spędzając z dzieckiem najwięcej czasu, mają wiele możliwości wspierania go w rozwoju społecznym i zachęcania do podejmowania pozytywnej działalności.

Swoje wystąpienie Karolina Siwek z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II poświęciła zagadnieniu: „Wspomaganie rozwoju dzieci w środowisku rodzinnym”, wskazując, iż głównie rodzice, we współpracy ze szkołą, powinni zadbać

o to, aby dziecko rozwijało się integralnie w czterech głównych sferach: psychicznej, społecznej, duchowej oraz fizycznej.

Mgr Magdalena Gadamska i Iwona Karnas z Uniwersytetu Rzeszowskiego zaproponowały sposoby wspierania rozwoju dzieci przez rodziców w referacie pt. „Rodzic w sieci. Internet jako źródło pomysłów na kreatywny rozwój dziecka”. Przedstawiły one szansę, jakie niesienie ze sobą korzystanie z Internetu przez rodziców. Mają oni dostęp do wielu stron internetowych, obfitujących w ciekawe i rozwijające metody zabawy i pracy z dziećmi, które pozwolą na rozwój ich twórczości i wyobraźni.

Referat Małgorzaty Kosak i Marcina Przybiciela z Uniwersytetu Rzeszowskiego odnosił się do nowej propozycji formy wspierania rodziny, jaką jest powołanie funkcji asystenta rodziny. Prezentując temat „Asystent rodziny – współczesna forma pomocy”, jego autorzy odnieśli się do wymogów formalnych i osobowościowych co do asystenta rodziny, do celów jego pracy i zadań, jakie stoją przed osobą pełniącą ten zawód. Rozważania nad zagadnieniem „Rodzina wspierająca jako jedna z form stymulowania rozwoju dzieci i młodzieży w środowisku rodzinnym i lokalnym” podjęły Sabina Zubala i Magdalena Szendoł z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Szczególną uwagę zwróciły na istotę rodziny wspierającej, jej cechy i podejmowane przez nią działania oraz sposoby stymulacji rozwoju dziecka przez rodzinę wspierającą. Patrycja Graseła z Uniwersytetu Rzeszowskiego podjęła kwestię „Wpływ emigracji na relacje w rodzinie”, wskazując, że w sytuacji emigracji jednego lub dwojga rodziców w rodzinie ma miejsce zaspokajanie potrzeb materialnych, natomiast można mówić o niedostatku realizacji potrzeb emocjonalnych. Kontakty w takiej rodzinie pozwalają na zaspokajanie potrzeb chwilowych, lecz w sytuacjach trudnych członkowie rodziny mają problemy ze znalezieniem i odczuciem wsparcia.

W **sekcji II**, której przewodniczyły dr Katarzyna Ita-Bieńkowska, dr Beata Gumieny oraz dr Małgorzata Zaborniak-Sobczak, poruszano kwestie związane z metodami i formami stymulacji dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Zaprezentowano dziesięć referatów. Mgr Jonasz Wethacz z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie przedstawił temat „Praca z uczniem z zespołem Aspergera w środowisku szkolnym”, odnosząc się do doświadczeń pracy zawodowej z osobami z zespołem Aspergera. Następny referat, „Neurodydaktyka – szansą usprawnienia mózgu”, wygłosiły Dorota Fitał, Agata Foryt i Martyna Wasserman z Uniwersytetu Rzeszowskiego, wskazując na znaczenie wykorzystywania wiedzy dotyczącej neurodydaktyki przez nauczycieli oraz dostępnych dzięki temu nowych możliwości przekazywania i przyswajania wiedzy. Dr Małgorzata Półtorak z Uniwersytetu Rzeszowskiego przedstawiła referat pt. „Stymulacja i wspieranie rozwoju dzieci ryzyka dysleksji w środowisku rodzinnym”, w którym scharakteryzowała to zaburzenie i podkreśliła znaczenie wczesnego wspierania dziecka, zwłaszcza w najbliższym środowisku. Z kolei Marzena Fitał i Joanna Kluczniak z Uniwersytetu Rzeszowskiego zaprezentowały referat pt. „Jak pomóc dziecku z Autyzmem? Wybrane formy i metody wspomaganie rozwoju dzieci z Autyzmem”. Opisały w nim genezę zaburzenia, a następnie przykładowe metody (metodę Weroniki Sherborn, EEG biofeedback) i formy wspomaganie rozwoju dzieci dotkniętych tym zaburzeniem. Zagadnieniem podjętym w kolejnym referacie, zaprezentowanym przez Gabrielę Kulik z Uniwersytetu Rzeszowskiego, była „Muzykoterapia w procesie wspomaganie rozwoju”. We

wstępie autorka scharakteryzowała zjawisko muzyki od strony fizycznej oraz jej funkcje i znaczenie, następnie wskazała na propozycje metod stosowanych w muzykoterapii. Na zakończenie zaproponowała zasady organizacji zajęć oraz podkreśliła konieczność certyfikacji muzykoterapeuty. Liza Szymonik i Angelika Tomczyk z Uniwersytetu Rzeszowskiego przedstawiły temat „Dzieci z zespołem Touretta”, zwracając uwagę na postępowanie terapeutyczne, psychoedukację, specyfikę planu terapeutycznego oraz metody stosowane w terapii osób chorych, między innymi psychoterapię indywidualną, grupową i farmakoterapię.

W kolejnym referacie Elżbieta Pawliszko z Uniwersytetu Rzeszowskiego poruszyła temat: „Wsparcie społeczne rodzin z dzieckiem autystycznym”. Odniosła się do wyników badań nad kwestią wsparcia społecznego dla rodzin z dzieckiem z autyzmem. Przedstawione zostały wypowiedzi rodziców chorych dzieci, zwłaszcza matek, które w znacznym stopniu nie odczuwają tego wsparcia. Katarzyna Maria Ćwikła i Monika Klimek z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie przedstawiły referat: „Stałość potrzeb rozwojowych młodzieży w obliczu zmieniającej się rzeczywistości”, wskazując wybrane typologie potrzeb i charakterystykę etapów rozwojowych człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem wieku adolescencji, oraz zaprezentowały analizy z badań własnych, wskazując na potrzebę rozwoju religijnego współczesnej młodzieży. Dr Katarzyna Ita-Bieńkowska z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie podjęła temat „System diagnozy, leczenia i wczesnej interwencji terapeutycznej dla dzieci z wadą słuchu w Polsce”. Podkreśliła w nim znaczenie badań słuchu oraz podjętych działań dla funkcjonowania dziecka w grupie, w szkole – zastosowanych aparatów słuchowych, stopnia ich wykorzystania i właściwego użytkowania. Natomiast dr Beata Gumienny z Uniwersytetu Rzeszowskiego wypowiedziała się na temat „Więzi rodzinne w kontekście rozwoju dziecka”, podkreślając znaczenie więzi rodzinnych w integralnym rozwoju dziecka.

Sekcja III, której przewodniczyły dr Ewa Barnaś-Baran, dr Anna Różyło oraz dr Ewa Tłuczek-Tadla, dotyczyła metod i form stymulowania dzieci i młodzieży w szkole i środowisku lokalnym. Mgr Monika Bobulska, doktorantka na Uniwersytecie Opolskim i animator dziecięcy, przedstawiła referat pt. „Stymulacja rozwoju dziecka przez zabawę. Przeciwdziałanie poczuciu samotności”. Podkreśliła w nim znaczenie zabawy, która daje możliwość czerpania wzorców do naśladowania, a także jest sposobem ekspresji emocji. Następnie dr Małgorzata Marmola z Uniwersytetu Rzeszowskiego poruszyła problem „Stymulowanie rozwoju zdolności matematycznych u dzieci w szkole podstawowej”, wskazując na znaczenie rozwijania zdolności poprzez zabawę, udział w konkursach i olimpiadach. Wystąpienie mgr. Adriana Bieli, doktoranta na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie, dotyczyło tematu: „Gry miejskie i podwórkowe jako stary sposób na nowe czasy”. Autor wskazał, że dzięki tego rodzaju działaniom uczestnicy mają możliwość poznawania i odkrywania różnych miejsc, osób, nauki historii danego środowiska, kraju oraz wypracowywania umiejętności współpracy w grupie. Kolejny referat, zatytułowany „Postawa i przekonania wychowawcy i nauczyciela – ich wpływ na postawę i zaangażowanie podopiecznego/wychowanka”, zaprezentował mgr Dariusz Miziołek z Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie. Podkreślił on, że przykłady pociągają,

oraz wskazał na znaczenie świadectwa życia nauczyciela dla jego wiarygodności jako wychowawcy.

Mgr Paulina Źydek ze Szkoły Podstawowej nr 53 w Krakowie zaprezentowała temat „W trosce o samodzielność – samorządy uczniowskie a rozwój kompetencji społecznych obywatelskich”, stawiając pytanie o istotę samodzielności oraz o celowość samorządów uczniowskich. Zaangażowane w nie są zwykle osoby, które chcą coś zrobić dla innych. Ucząc się służyć innym, rozwijają w sobie kompetencje obywatelskie. Mgr Magdalena Jarocka-Bystrzycka, doktorantka z Uniwersytetu Rzeszowskiego, podjęła temat „Świetlica opiekuńczo-specjalistyczna. Aby bardziej być”, ukazując ją jako instytucję rządową, która z racji swych celów powinna służyć dzieciom i młodzieży, ale także np. wolontariuszom w niej pomagającym. Funkcję opiekuńczą wychowawcy mogą realizować poprzez odpowiednią organizację czasu wychowankom i zaspokojenie ich potrzeb, zwłaszcza bezpieczeństwa, natomiast funkcję specjalistyczną – jako zagospodarowanie czasu w sposób adekwatny do możliwości i ich potrzeb rozwojowych przez specjalistów, takich jak terapeuci, socjoterapeuci i inni. Rozważania nad tematem „Świetlica jako współczesna forma stymulowania rozwoju dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym na przykładzie projektu klubów środowiskowych w gminie Nowa Dęba” podjęły Karolina Małek i Bernadetta Piasecka z Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Iwona Sadecka z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Uczestnictwo w zajęciach pozaszkolnych, w odpowiednim natężeniu, bez wątpienia jest korzystne dla dzieci i młodzieży. Poza odrabianiem prac domowych, wychowankowie mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań oraz budowania relacji społecznych. Świetlica jest również formą opieki nad dziećmi i młodzieżą, która może uchronić je od negatywnych wpływów społecznych w sytuacji, gdy oboje rodzice pracują zawodowo.

Referat pt. „Młodzież wobec portali społecznościowych” został wygłoszony przez mgr Angelikę Roczniak z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Podjęła ona próbę charakterystyki grupy najczęściej i najliczniej korzystającej z portali, czyli młodzieży, przedstawiła, czym są serwisy społecznościowe, jakie są główne motywy zakładania i korzystania przez nastolatków z *social media*, jak też wskazała na ich szansę i zagrożenia stymulacji rozwoju młodzieży. Mgr Paulina Tumidajewicz ze Złobka „Akademickie Maluszkowo” w Rzeszowie podjęła temat „Rola Internetu w stymulowaniu rozwoju dzieci i młodzieży”. Internet współcześnie postrzegany jest zarówno jako zagrożenie, jak i szansa dla rozwoju dzieci i młodzieży. Wpływ na redukcję negatywnych czynników z nim związanych mają głównie rodzice, kontrolując dziecko i wdrażając je do samokontroli, odpowiedzialności, poprzez różne metody wychowawcze. Internet nie może być jednak jedynym źródłem informacji i rozrywki. Następnie mgr Magdalena Gadamska i mgr Anna Wójcik z Uniwersytetu Rzeszowskiego przedstawiły swoje refleksje nad tematem „Aktywizacja młodzieży w środowisku lokalnym na przykładzie działalności Fundacji Rozwoju «Dobre Życie»”. Fundacja prowadzi działania skierowane na wzmocnienie solidarności społecznej, poczucia wspólnoty, rozwoju świadomości obywatelskiej, wspomaganie rozwoju osobistego i zawodowego, m.in. poprzez promowanie wolontariatu. W pracy z grupą stosowane są metody angażujące w pracę zespołową oraz z zakresu arteterapii. Działania fundacji pozwalają na aktywizację młodzieży, poprzez którą podejmuje się

próby dotarcia do reszty społeczności w celu jej aktywizacji i wykorzystania potencjału regionu. Kolejny referat, pt. „Stymulowanie samooceny młodzieży szkół średnich”, wygłosiła Izabela Kukulska z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Samoocena młodzieży kształtuje się przez zaangażowanie w działalność szkoły, powierzanie odpowiednich zadań do zrealizowania, docenianie efektów pracy młodzieży przez wychowawców i rówieśników oraz poprzez otrzymywane nagrody za zaangażowanie. Referat Pauliny Palejewskiej i Anety Rejczyk z Uniwersytetu Rzeszowskiego dotyczył zagadnienia „Metody pracy profilaktycznej w zakresie przeciwdziałania narkomanii wśród młodzieży”. Główną metodą profilaktyki jest nie tylko uświadamianie młodzieży o szkodliwości środków pobudzających, jak też angażowanie jej do działania – czy to w formie wolontariatu, czy poprzez rozwój różnego rodzaju zainteresowań. Ważną kwestią jest także istnienie wsparcia społecznego, zwłaszcza w najbliższej rodzinie. Magdalena Lenartowicz zaprezentowała referat „Rola szkoły średniej w wyborze drogi edukacyjnej i zawodowej”. Podkreśliła znaczenie doradcy zawodowego, spotkań z nim oraz uczestnictwo młodzieży w przeprowadzanych zajęciach. Równie ważny jest przykład życia i działania nauczycieli oraz odkrywanie własnych pasji i zainteresowań. Joanna Lulek, Katarzyna Chudy oraz Katarzyna Wałęgi z Uniwersytetu Rzeszowskiego przygotowały referat pt. „Syndrom nieadekwatnych osiągnięć szkolnych – stymulowanie zdolności dzieci i młodzieży”. Osiągnięcia szkolne dzieci i młodzieży wyrażane są w szkole głównie w formie ocen. Zdarza się, że wychowankowie z ponadprzeciętnymi możliwościami nie uzyskują wyników, jakich można od nich oczekiwać. Podejmowane wówczas działania mają na celu, w miarę dostępnych możliwości, odkrycie źródła problemu. Istotną kwestią jest podejmowanie prób przeciwdziałania zaistniałej sytuacji oraz ścisła współpraca pomiędzy rodziną, szkołą a poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

Tematyka podjęta przez uczestników konferencji dotyczyła wspomagania rozwoju dzieci i młodzieży w różnorodnych środowiskach wychowawczych. Dało to możliwość uzyskania szerszej perspektywy w zakresie stymulowania rozwoju wychowanków w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym oraz szczególnie osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Dodatkową wartością organizowanej konferencji było zróżnicowanie biorących w niej udział uczestników: wypowiedzi teoretycy, praktycy, a wśród nich pracownicy naukowcy, doktoranci i studenci.